SZIGETVÁR 450 – Zrínyi Miklós hősi emlékezete a zenében

2016/08/23 - 2016/10/28

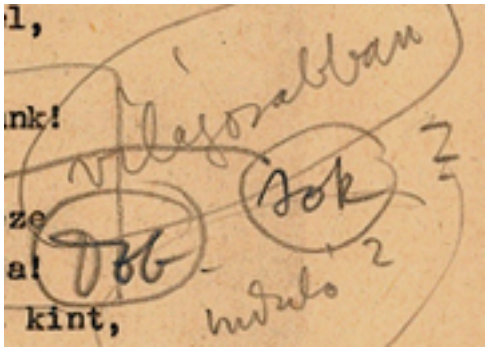

A török seregek által bekerített szigetvári erődítmény védelmében 1566. szeptember 8-án hősi halált halt Zrínyi Miklós és katonái emlékét immár ötödfél évszázada őrzi a nemzeti emlékezet. A Zeneműtár által összeállított kamarakiállítás e hagyomány néhány zenei vonatkozású dokumentumát mutatja be, a látogatók szeme és füle számára egyaránt kínálva megismernivalót.

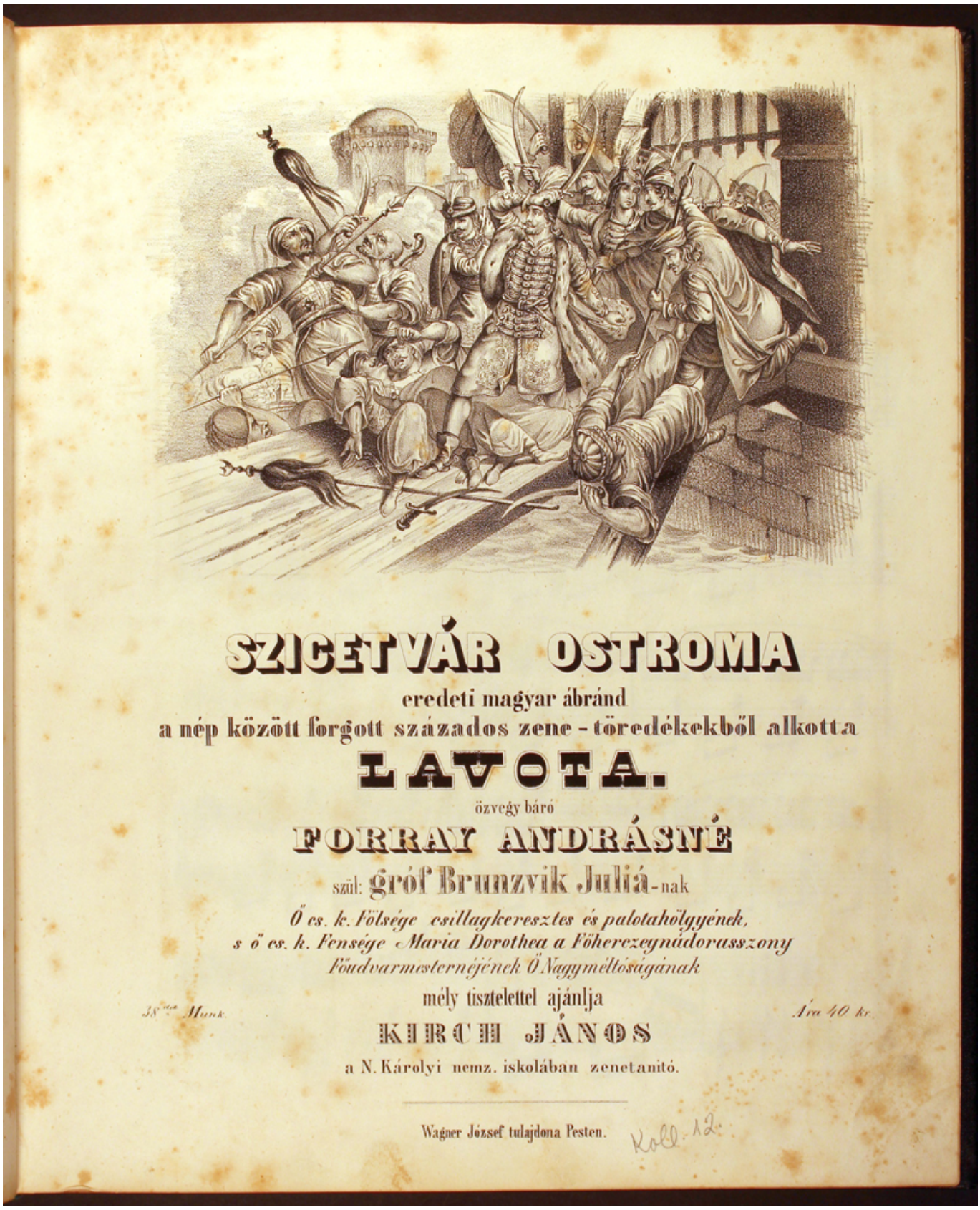

SZIGETVÁR OSTROMA

eredeti magyar ábránd
a nép között forgott százados zene-töredékekből alkotta

LAVOTA.

özvegy báró

FORRAY ANDRÁSNÉ

szül: gróf Brunzvik Juliá-nak

Ő cs. k. Felsége csillagkeresztes és palotahölgyének,
s ő cs. k. Fensége Maria Dorothea a Főherczegnádorasszony
Főudvarmesternéjének Ő Nagyméltóságának

mély tisztelettel ajánlja

38ik Munk. *Ára 40 kr.*

KIRCH JÁNOS

a N. Károlyi nemz. iskolában zenetanító.

Wagner József tulajdona Pesten. Kód. 12.

[1]

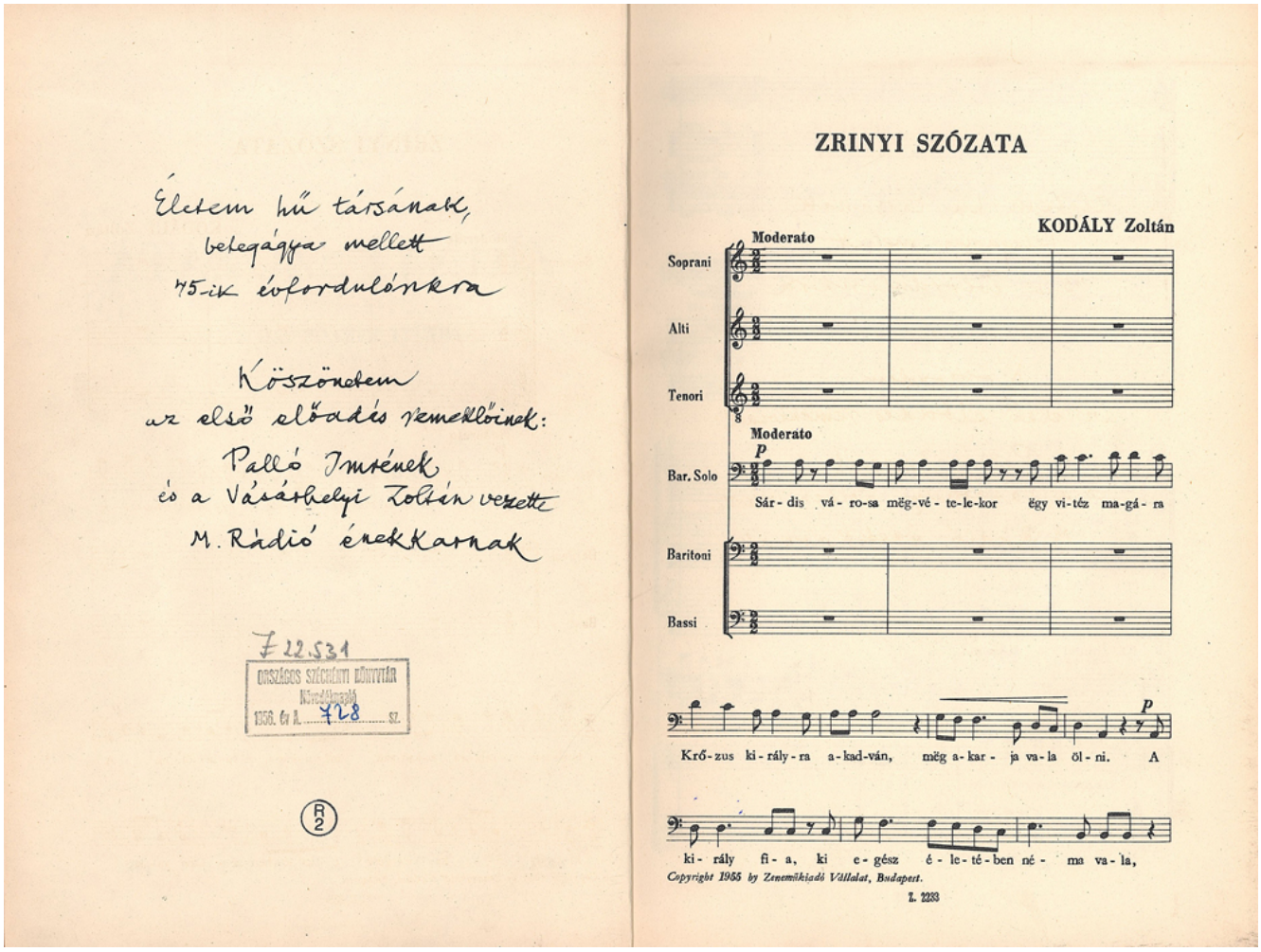

[2]A török seregek által bekerített szigetvári erődítmény védelmében 1566. szeptember 8-án hősi halált halt Zrínyi Miklós és katonái emlékét immár ötödfél évszázada őrzi a nemzeti emlékezet.

A Zeneműtárunk a 2016. évi Múzeumok Éjszakájára összeállított kamarakiállítása e hagyomány néhány zenei vonatkozású dokumentumát mutatja be, a látogatók szeme és füle számára egyaránt kínálva megismernivalót.

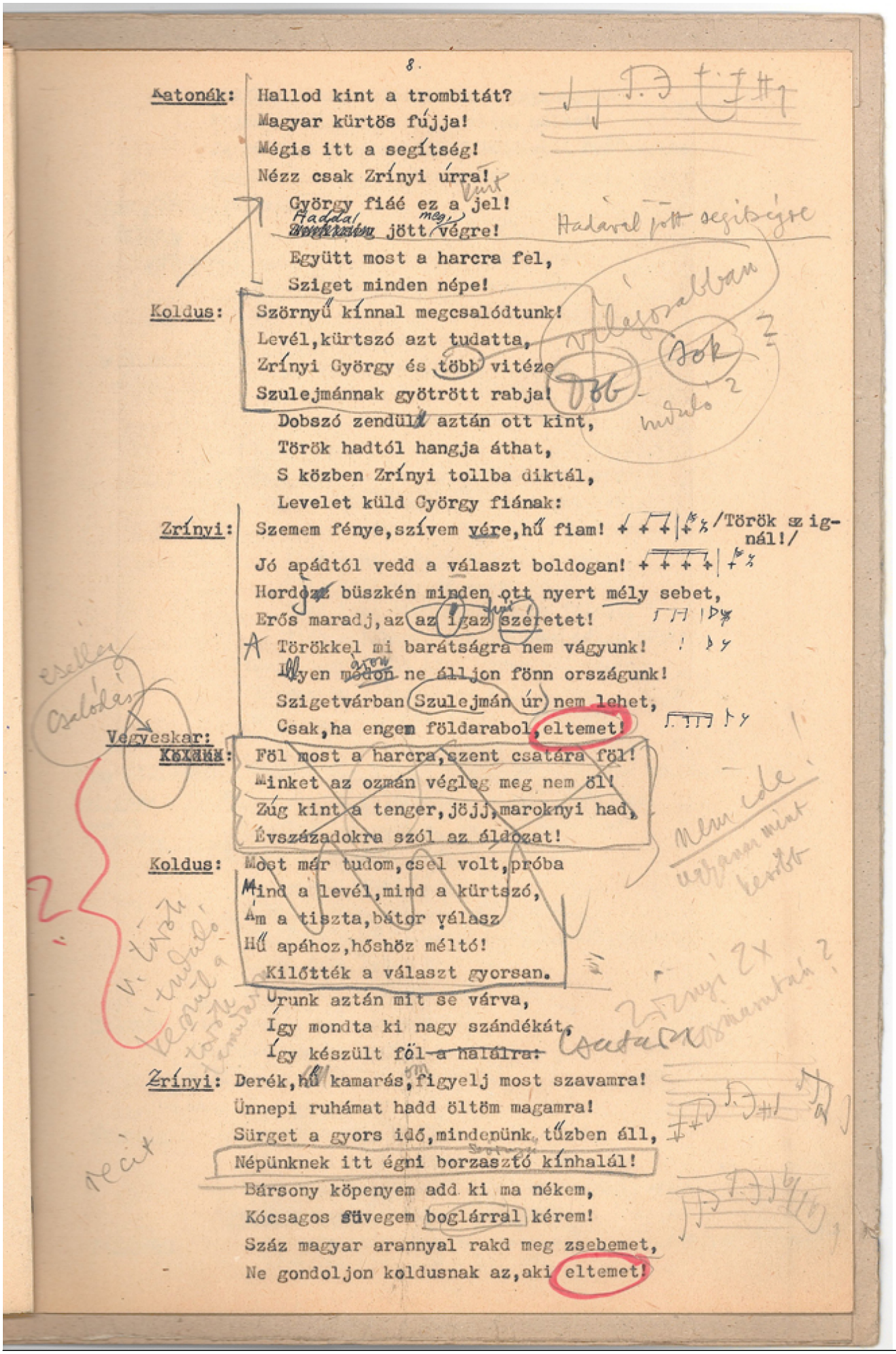

8.

Katonák: Hallod kint a trombitát?
Magyar kürtös fújja!
Mégis itt a segítség!
Nézz csak Zrínyi úrra!
György fiáé ez a jel!
Haddal jött végre!
Együtt most a harcra fel,
Sziget minden népe!

Koldus: Szörnyű kínnal megcsalódtunk!
Levél, kürtszó azt tudatta,
Zrínyi György és több vitéze
Szulejmánnak gyötrött rabja!
Dobszó zendül aztán ott kint,
Török hadtól hangja áthat,
S közben Zrínyi tollba diktál,
Levelet küld György fiának:

Zrínyi: Szemem fénye, szívem vére, hű fiam! /Török szignál!/
Jó apádtól vedd a választ boldogan!
Hordoz büszkén minden ott nyert mély sebet,
Erős maradj, az az igaz szeretet!
Törökkel mi barátságra nem vágyunk!
Ilyen módon ne álljon fönn országunk!
Szigetvárban Szulejmán úr nem lehet,
Csak, ha engem földarabol, eltemet!

Vegyeskar:
Föl most a harcra, szent csatára föl!
Minket az ozmán végleg meg nem öl!
Zúg kint a tenger, jöjj, maroknyi had,
Évszázadokra szól az áldozat!

Koldus: Most már tudom, csel volt, próba
Mind a levél, mind a kürtszó,
Ám a tiszta, bátor válasz
Hű apához, hőshöz méltó!
Kilőtték a választ gyorsan.
Urunk aztán mit se várva,
Így mondta ki nagy szándékát,
Így készült föl a halálra:

Zrínyi: Derék, hű kamarás, figyelj most szavamra!
Ünnepi ruhámat hadd öltöm magamra!
Sürget a gyors idő, mindenünk tűzben áll,
Népünknek itt égni borzasztó kínhalál!
Bársony köpenyem add ki ma nékem,
Kócsagos süvegem boglárral kérem!
Száz magyar arannyal rakd meg zsebemet,
Ne gondoljon koldusnak az, aki eltemet!

[3]Egyfelől bemutatunk néhány különösen izgalmas nyomtatott és kéziratos példányt a szigetvári hős alakjára emlékező zeneművek kottái közül – többek között Goldmark Károly „Zrínyi” programnyitányának, Bárdos Lajos „Szigetvári ének” című kórusművének és Farkas Ferenc „Laudatio Szigetiana” című oratóriumának autográf kéziratát, illetve Lavotta János „Szigetvár ostroma” kísérőzenéjének és Kodály Zoltán „Zrínyi szózata” című nevezetes kórusművének első kiadását.

Másfelől pedig e kompozíciók közül tíz gondosan kiválogatott hangzó részletetet is meghallgathatnak az érdeklődők – így például Lavotta említett művének népi zenekarra készült feldolgozását, Dohnányi Ernő „Zrínyi” nyitányát, Pazeller Jakab Zrínyi-indulóját vagy éppen az újabban Szigetváron évről évre előadott „Zrínyi 1566” című rock-musicalt.

Mind a vitrinekben bemutatott, mind a CD-ről meghallgatható dokumentumokat részletes ismertetőszöveg kíséri.

A tárlat 2016. október 20-ig látogatható, a tár nyitvatartási idejében (kedd–péntek: 10–17 óra, szombat: 10–14 óra között).
Helyszín: a Zeneműtár folyosója és olvasóterme.
Olvasójeggyel nem rendelkező látogatóink az időszaki kamarakiállításokat egységesen 400 Ft-os jegy ellenében látogathatják.
2016/07/19 - 12:45

Forrás webcím: https://oszk.hu/kiallitasok/szigetvar-450

Hivatkozások:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Lavotta.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/kodaly.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/farkas.jpg
[4] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/kiallitas-archivum-2016